

นวัตกรรม 'บายพาส' ชูชีวิต 'ต้นสัก'

อ. ชูยาม และ อ.แม่สำน้อย จ.แม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นที่ตั้งของป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ยามฝั่งซ้าย ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่เงา-แม่ลำเพ็ง แหล่งป่าสักที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 12 ตร.กม. หรือประมาณ 10,000 ไร่ จากการลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) พบว่า มีพื้นที่ 5 จุด ที่ถูกกลุ่มนายทุนและชาวบ้านเข้าไปลักลอบกานต้นสักเพื่อให้ยืนต้นตาย พบต้นสักที่อายุเฉลี่ย 100 ปี เส้นรอบวงประมาณ 2-3 เมตร หรือราว 3-4 คนโอบ ความสูงไม่ต่ำกว่า 30 เมตร ถูกกานไปถึง 157 ต้น การกานต้นไม้นี้คือใช้ของมีคม คาดว่าจะเป็นการกานต้นไม้มากอบล้อมลำต้น เพื่อตัดท่อลำเลียงน้ำและอาหาร ไม้ให้น้ำหรือสารอาหาร ที่รากดูดจากดินขึ้นไปหล่อเลี้ยงลำต้นได้ เมื่อระยะเวลาผ่านไป ต้นสักจะค่อยๆ ยืนต้นตายไปเอง

ทั้งนี้ พบว่ามีการลักลอบกานไม้ทั้งหมดเมื่อราว 6-7 เดือนที่ผ่านมา แต่เนื่องจากก่อนหน้านี้เป็นฤดูฝน ต่อเนื่องฤดูหนาว บรรยากาศในป่าพอจะมีความชุ่มชื้นจากน้ำฝนและไอน้ำอยู่มาก ต้นสักที่ถูกกานจึงยังไม่ตาย แต่หากพ้นจากช่วงนี้ไปจนเข้าสู่ฤดูแล้งไปแล้ว คิดว่าไม้ที่ถูกกานทั้งหมดไม่น่าจะรอด

สำนักวิจัยและพัฒนาป่าไม้ กรมป่าไม้ เข้าไปสำรวจพื้นที่และทดลองช่วยชีวิต ต้นสักที่กำลังจะล้มพวกนั้น โดยการพยายามต่อท่อน้ำเลี้ยงและท่ออาหาร ให้ต้นสักมีชีวิตต่อไปได้

น.ส.มาลี ศรีรัตนธรรม ผู้อำนวยการ

สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ บอกว่า หลักการที่จะเข้าไปช่วยชีวิตต้นสักที่ถูกกานเหล่านั้นเรียกให้เข้าใจง่ายๆ เหมือนกับการทำบายพาส เพื่อให้ให้น้ำและแร่ธาตุอาหารที่ถูกรากดูดขึ้นมาจากดินสามารถขึ้นไปหล่อเลี้ยงลำต้นได้เหมือนเดิม

"ต้นไม้จะมีท่อลำเลียงน้ำและท่อลำเลียงอาหาร ทำหน้าที่ลำเลียงน้ำและอาหารขึ้นไปบำรุงต้นให้เจริญเติบโต การที่ไม่ถูกกาน คือการตัดท่อน้ำเลี้ยงและท่อลำเลียงอาหารให้ขาดเพื่อไม่ให้ น้ำกับอาหารถูกส่งไปหล่อเลี้ยงบนต้นได้ แต่เนื่องจากต้นสัก เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่มาก ท่อน้ำ

และท่อลำเลียงอาหารมีจำนวนมากอบต้น วิธีการที่เราจะเข้าไปช่วยเขาก็คือ สิ่งเกว่าต้นไหน น่าจะพอมีท่อน้ำและท่ออาหารที่ยังหลงเหลืออยู่บ้าง ซึ่งโชคดีว่าหลายต้นที่ถูกกานนั้น ยังพอจะมีอยู่" น.ส.มาลีเผย

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาป่าไม้บอกอีกว่า เมื่อยังพอเห็นความหวังเช่นนี้ ทางคณะนักวิจัยจึงลงมือเอากิ่งอ่อนของสักจากต้นอื่น มาแกะเอาเปลือกออก และเอาใบพามบริเวณที่ถูกกาน เพื่อให้กิ่งใหม่นั้นเชื่อมต่อระหว่างท่อน้ำเลี้ยงน้ำ และท่อลำเลียงอาหารที่ถูกตัดขาดจากกันให้

มติชน

Matichon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,500

Section: First Section/-

วันที่: อังคาร 28 มกราคม 2557

ปีที่: 37

ฉบับที่: 13106

หน้า: 1(ขวา), 13

Col.Inch: 64.67

Ad Value: 97,005

PRValue (x3): 291,015

คลิป: สีสี่

หัวข้อข่าว: นวัตกรรม'บายพาส' ชูชีวิต'ต้นสัก'

ต่อกัน ตามหลักการแล้ว ต้นไม้ที่ทำแบบนี้ได้ ต้องเป็นไม้อ่อนๆ แต่กับต้นสักอายุมากที่เข้าไป ทำนั้นถือว่ามีแนวโน้มดี เพราะทำมาประมาณ 2 สัปดาห์ พบว่ามีสัญญาณการมีชีวิตที่ดีขึ้น

ถึงตอนนี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็ช่วยกันลุ้น ตัวโกงว่าไม้สัก 3 ต้นที่ทดลองนี้จะมีชีวิตรอด

การทดลองทำบายพาสช่วยชีวิตไม้ใหญ่อย่างต้นสักครั้งนี้ ถือเป็นครั้งแรกในประเทศไทย ที่เป็นความพยายามจะยื้อชีวิตไม้ใหญ่อายุถึง 150 ปี ที่ถูกกานไต่อยู่รอดต่อไป

หากการดำเนินการครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ยังมีไม้สักขนาดและรุ่นราวคราวเดียวกันอีกนับ 100 ต้น ให้รอดพ้นจากการยืนต้นตาย หลังถูก ทั้งกลุ่มชาวบ้านและนายทุนลักลอบเข้ามา กาน เพื่อแอบมาชนลากที่หลัง

ชาวบ้านและนายทุนเชื่อว่า การเข้าไปกาน เพื่อให้ต้นสักยืนต้นตายก่อนเข้าไปตัด จะทำให้ ไม้มีคุณภาพดีกว่าการเข้าไปตัดแบบทันทีเลย นอกจากนี้การใช้เลื่อยยนต์เข้าไปตัดจะมีเสียง ดังเป็นที่ผิดสังเกต ทั้งนี้ที่ผ่านมามารมป่าไม้ดำเนินคดีกับกลุ่มชาวบ้านและนายทุนที่เข้าไป กานไม้สักให้ยืนต้นตายในป่าสงวนแห่งชาติทั้ง 2 แห่งแล้วหลายสิบคดี

นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ แจงว่า บริเวณที่ไม้สักถูกกานยืนต้นตาย ไม่มีเส้นทางคมนาคม รถยนต์ไม่สามารถเข้าถึง ได้ สามารถเข้าถึงพื้นที่ได้โดยการเดินเท่านั้น ไม้ที่ถูกกานและถูกตัดทิ้ง เมื่อตัดแล้วจะถูกลำเลียงโดยใช้เส้นทางน้ำ ป่าสาบน้ำวม และลำห้วยสาขา เนื่องจากตรวจพบเปลือกไม้สักจำนวนมากกระจัดกระจายบริเวณลำห้วยสาขาที่ไหลลงสู่สาบน้ำวมในช่วงน้ำหลาก

“สั่งการให้หน่วยป้องกันและรักษาป่าผลัดเปลี่ยนกันเฝ้าตรวจลาดตระเวนพื้นที่ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการลักลอบเข้าไป กานไม้สัก และกรมป่าไม้จะนำคณะลงพื้นที่วันที่ 28 มกราคม เพื่อไปต่อท่อลำเลียงแก่ต้นสักที่ถูกกานแต่ยังไม่ตาย”

ช่วยไม้สักให้มีชีวิตอยู่รอดต่อไป เพื่อรักษาป่าสักผืนสุดท้ายของประเทศไทยเอาไว้